

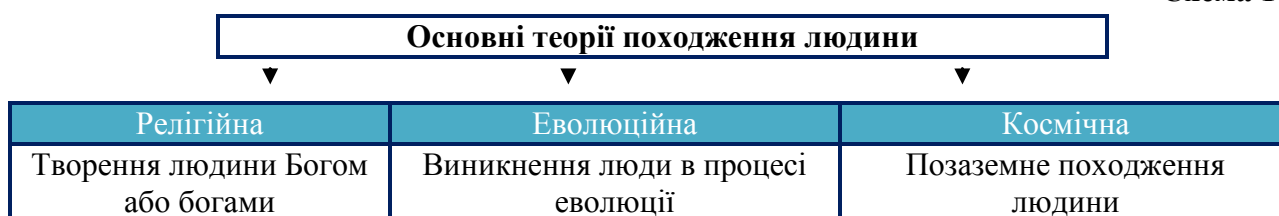
Урок 3. КОЛИ І ЯК РОЗПОЧАЛАСЯ ІСТОРІЯ ЛЮДСТВА. ТЕОРІЇ ПОХОДЖЕННЯ ЛЮДИНИ

Алгоритм роботи на уроці:

1. Опрацювати опорний конспект з теми.
2. Прочитати навчальний матеріал підручника (*параграф 2-3, п. 1-3*). Після вивчення матеріалу учень/учениця має:
 - сформулювати уявлення про основні теорії походження людини, про появу людей, їх розселення на території Європи;
 - показувати по карті місця найбільш відомі стоянки та шляхи заселення Європи, зокрема й України; визначити основні заняття людей у давнину.
3. Для систематизації та закріплення навчального матеріалу виконати **практичну частину уроку**, заповни лист самоконтролю.

Виникнення людини та її розселення по земній кулі

Схема 1

- Жодна з наукових теорій не сприймається сьогодні як цілком доведена, і походження людини лишається предметом дискусій учених. Проте **більшість учених дотримуються еволюційній теорії**.
- Думка про те, що людина походить від мавпоподібної істоти належить англійському природодосліднику **Чарльзу Дарвіну**. Він розробив учення про **еволюцію** – розвиток живої природи під впливом навколишнього середовища та природного відбору.

Кого вважають найдавнішими людиноподібними істотами?

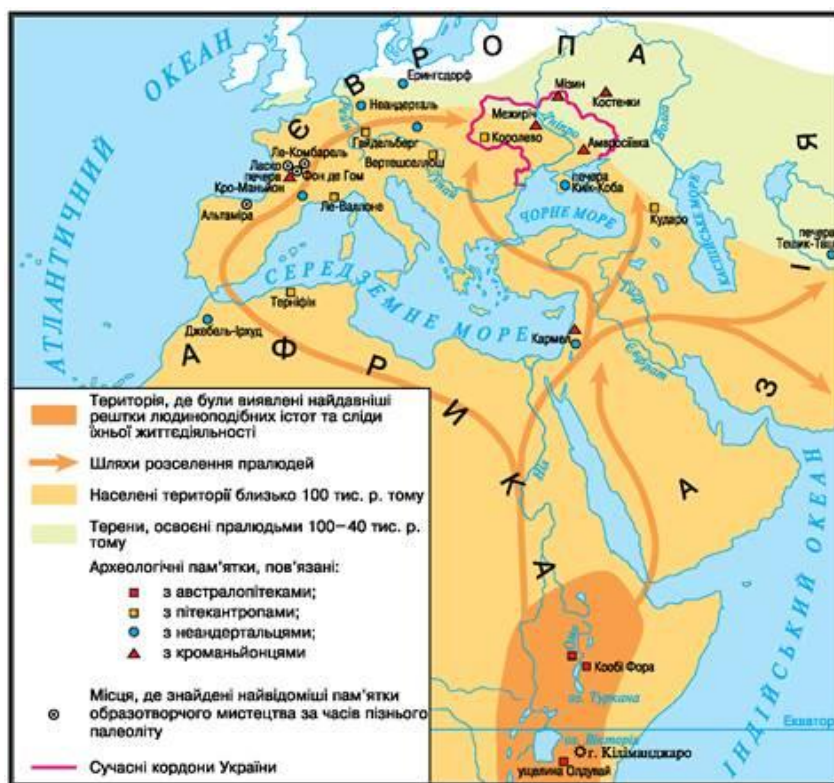
- Археологічні знахідки засвідчують появу в Африці **понад 4 млн років тому** істот, названих **австралопітеками**, - мавп, які мали риси, що зближували їх з людиною. Це були наземні істоти, які могли пересуватися на задніх кінцівках. Вони мали більший, ніж у мавп, об'єм мозку й більше, ніж у мавп, відношення маси мозку до маси всього тіла.
- Один з найдавніших пращурів людини - **Ното habilis** («гомо габіліс», що означає «людина вміла») — з'явився в Східній Африці приблизно **2,5 млн. років тому**. Саме цю істоту вважають **першою пралюдиною**. Кістки найдавнішої «людини вмілої» та виготовлені нею знаряддя праці з гальки знайшов **Льюїс Лікі 1960 р. в ущелині Олдувей у Східній Африці**.
- Приблизно **1,7 млн років тому** в Африці з'явився новий різновид пралюдини - **пітекантроп**. Пітекантроп, або мавполюдина, був кремезною, невисокою на зріст істотою, що впевнено пересувалася на двох ногах, - власне, тому **пітекантропа** ще називають «людиною з прямою ходою». На відміну від «людини вмілої», представники якої мешкали здебільшого в Африці, **пітекантропи** заселили істотну частину Європи та Азії. Уперше рештки цих істот знайшов **Ежен Дюбуа в 1891 р. на острові Ява в Індонезії**.

Урок 3. Лист самоконтролю. Практична частина.

1. Заповни в зошиті схему Теорії походження людини (Див. ОК, схема 1).

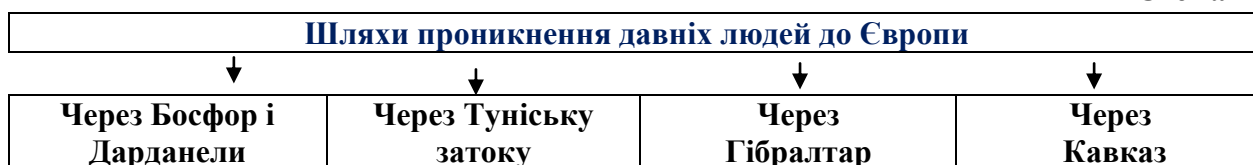
2. Роздивіться карту:

- Знайдіть території, де було виявлено рештки людиноподібних істот та сліди їхньої життєдіяльності.
- Який висновок можна зробити про розселення пралюдей на земній кулі?
- Якими шляхами пралюди заселяли Європу та Азію?
- Де було знайдено стоянки пітекантропів, у Європі, зокрема в Україні?

3. Складіть схему Шляхи проникнення давніх людей до Європи (в зошиті)

Схема 2

4. Перевірть свої знання:

4.1. Назвіть основні теорії походження людини.

4.2. Як ви розумієте поняття «еволюція»? Поясніть на прикладі.

5. Визначте, якій теорії походження людини відповідають наведені висловлювання.

5.1. «Людину створила праця» (Ф. Енгельс).

5.2. «Тож сказав Бог: «Сотворімо людину за нашим образом і подобою»... Господь Бог створив людину із земного пороку, йому в ніздрі вдихнув життя, і людина стала живою істотою» (Старий Заповіт).

5.3. «Люди, як і всі живі істоти, зародилися спочатку у воді, а потім почали заселяти і землю» (Анаксимандр, давньогрецький філософ).